

Република Србија

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ НИШ

Ниш, Добричка 2, тел. 018/523-414, факс 018/523-412

E-mail: kontakt@zzsknis.rs

Број: 287/2-02

Датум: 17.03.2022.

Завод за заштиту споменика културе Ниш, на основу чланова 27, 100 и 104 („Службени гласник РС“, број 71/94, 52/2011 – др. закон и 99/2011 – др. закон, 6/2020 – др. закон и 35/2021 – др. закон) и члана 104 Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење), поступајући по захтеву за утврђивање услова за предузимање мера техничке заштите који је поднео ЈП „Путеви Србије“ Београд, Булевар Краља Александра 282 (ROP-MSGI-4453-LOC-1/2022), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

О утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите за израду пројектно-техничке документације Реконструкција и изградња постојеће путне мреже (Државни пут IIА реда број 168 и Државни пут IIВ реда број 400) у Државни пут IV реда, од Државног пута IV реда број 35 од чвора Душановац до краја К.О. Прахово, К.О. Душановац и К.О. Прахово, општина Неготин

I Приликом обраде захтева, на предметном простору на коме се планира рехабилитација, односно изградња путева констатовано је следеће:

- На предметном простору у поступку усвајања планске документације није спроведена валоризација културног и археолошког наслеђа са систематском проспекцијом простора у циљу заштите културног и археолошког наслеђа и ратних меморијала – **Утицај планиране изградње на културно и археолошко наслеђе није дефинисан;**
- На предметном простору **постоје невалоризовани подаци о следећим добрима која уживају претходну заштиту – археолошким локалитетима:**
 1. **Археолошки локалитет Аквес (Aquaе, Ad Aquaе), Прахово** – касноантичко и ранохришћанско утврђено градско насеље, епископско седиште V и VI века. Налази се на простору садашњег насеља Прахово. Границе локалитета нису дефинисане, археолошки је истраживан минимално. Локалитет је познат из историјских античких извора, публикован;
 2. **Археолошки локалитет Источна некропола Аквеса, Прахово** – античка некропола са зиданим гробницама. Некропола града Аквеса. Неки од археолошких налаза стела и саркофага изложени су у Музеју у Неготину. Налази се на простору између савременог насеља Прахово и фабрике „Еликсир“, поред пута Прахово-Радујевац и железничке пруге, односно на простору између насеља Прахово и пројектоване раскрснице бр. 5. Локалитет је минимално археолошки истраживан, публикован. Према подацима доступним у тренутку подношења захтева, директно је угрожен планираном изградњом, обим и степен угрожености није познат;
 3. **Археолошки локалитет Гламија, Прахово** – остаци тумула (?). Налази се на простору поља јужно и југозападно од насеља Прахово, односно

између пројектованих раскрсница 2 и 4. Није археолошки истраживан и није публикован.;

4. **Археолошки локалитет Запис, Прахово** – праисторијска некропола и остаци касноантичке грађевине. Налази се на простору поља јужно и југозападно од насеља Прахово, односно између пројектованих раскрсница 2 и 4. Није археолошки истраживан и није публикован.;
 5. **Археолошки локалитет Гламија-Запис, Прахово** – остаци античког или средњовековног пута (?) Налази се на простору поља јужно и југозападно од насеља Прахово, односно између пројектованих раскрсница 2 и 4. Није археолошки истраживан и није публикован.;
 6. **Археолошки локалитет Поред пруге, Деч-Крнгури, Прахово** – вишеслојно праисторијско и касноантичко насеље. Налази се на простору железничке станице Прахово и пут Прахово-Самариновац, односно на простору између пројектованих раскрсница 2 и 4. Није археолошки истраживан и није публикован.;
 7. **Археолошки локалитет Идеће, Прахово**, вишеслојно праисторијско насеље и средњовековна некропола. Налази се на простору између железничке станице Прахово – Пристаниште и фабрике суперфосфата, односно пута Прахово – Радујевац, односно око раскрснице 5. Није археолошки истраживан и није публикован.
- Положај предметних локалитета са археолошким садржајем није дефинисан на катастарском плану, а тиме ни конкретан степен угрожености услед планиране изградње.

II Мере техничке заштите културног и археолошког наслеђа у поступку изградње:

A) Опште мере заштите

1. Није дозвољено оштећење или уништење археолошких налаза и других културних добара;
2. Инвеститор изградње у обавези је да обезбеди средства за **археолошка истраживања, заштиту, чување, публиковање и презентацију археолошког наслеђа у зони која је угрожена планираном изградњом**. Археолошка истраживања спровести на следећи начин:
 - Археолошка истраживања и ископавања спровести у складу са Законом о културним добрима и свим прописима који регулишу област археолошких истраживања и заштите културног наслеђа у Републици Србији и у складу са позитивном праксом из области археологије примењујући одговарајућу методологију археолошких истраживања. Установа која може спровести археолошка ископавања и истраживања може бити само установа заштите и научна установа чији је оснивач Република Србија или јединица локалне самоуправе. Руководилац археолошких истраживања и ископавања може бити само археолог који има положен стручни испит из области заштите културних добара или научно звање из области археологије;
 - Установа која обавља археолошка истраживања дужна је да благовремено достави документацију о спроведеним истраживањима и да редовно обавештава територијално надлежни Завод за заштиту споменика културе Ниш о свим битним стварима везаним за спровођење археолошких истраживања;

- Уколико се обављају, археолошка ископавања обавити до “здравице”, односно до слојева земље који не садрже остатке људских активности из прошлости;
- 3. Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, **извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове** и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- 4. Трошкове археолошког праћења радова, заштитних археолошких истраживања, заштите, чувања, публикувања и излагања културних добара, све до предаје на трајно чување овлашћеној установи заштите, сноси инвеститор планиране изградње.

Б) Мере заштите пре изградње

1. За потребе планирања изградње, на простору на коме се планира изградња пута и пратећих објеката (привремени приступни путеви, локације позајмишта, одлагалишта и депоновања материјала, паркинга грађевинских машина, итд.) неопходно је планирати **спровођење заштитних археолошких истраживања пре извођења грађевинских радова**;
2. Инвеститор је у обавези да Заводу, а најкасније месец дана пре почетка археолошких истраживања, достави подлогу снимању Лидаром (Lidar) за простор на коме се планира изградња пута и пратећих објеката (привремени приступни путеви, локације позајмишта, одлагалишта и депоновања материјала, паркинга грађевинских машина, итд.);
3. Инвеститор је у обавези да Заводу, а најкасније месец дана пре почетка археолошких истраживања, достави и другу документацију (геодетске, аеро, сателитске и топографске снимке, геофизичких снимања и друго) уколико је иста урађена у оквиру израде пројекта;
4. Заштитна археолошка истраживања обавити по фазама:
 - Прва фаза заштитних археолошких истраживања обавља се са циљем дефинисања положаја археолошког и другог културног наслеђа на катастарском плану, у зони на којој се планира изградња и дефинисања утицаја планиране изградње на културно и археолошко наслеђе;
 - Прву фазу археолошких истраживања обавити систематском археолошком проспекцијом простора, у периоду слабе вегетације када је могуће уочити археолошке налазе на површини терена (рано пролеће или касна јесен).
 - За планирање систематске археолошке проспекције простора користити податке добијене археолошком анализом ласерског снимања (Лидар-а), као и на основу других доступних просторних података и археолошких извора. На основу резултата прве фазе, планирати другу фазу археолошких истраживања;
 - У другој фази археолошких истраживања обавити истраживања неструктивним и полуструктивним методама (геофизика, израда пробних археолошких стратиграфских бушотина и ископа) на простору претходно дефинисаних локалитета, у зони која је угрожена изградњом;
 - Друга фаза археолошких истраживања обавља се са циљем дефинисања врсте, карактера, стратиграфије и прецизног простирања археолошких локалитета који су угрожени планираном изградњом, а ради дефинисања обима неопходних археолошких истраживања у наредној фази,

- У трећој фази археолошких истраживања спровести систематска археолошка ископавања, у зони откривеног археолошког наслеђа које је угрожено планираном изградњом, а у случају реализације изградње на простору археолошких локалитета;
5. Након спроведених археолошких истраживања, а пре извођења изградње у зонама археолошких локалитета, инвеститор је у обавези да прибави нове услове – мере заштите од надлежног завода, које ће бити дефинисане на основу резултата спроведених заштитних археолошких истраживања.

В) Мере заштите у току изградње

1. Инвеститор изградње у обавези је да пројектом обезбеди и предвиди трошкове за ангажовање сталног археолошког праћења извођења земљаних радова – у току обављања изградње, током читавог трајања земљаних радова предвиђених пројектом за потребе регулисања питања случајног открића археолошког наслеђа током извођења грађевинских радова и то на следећи начин:
- Археолошко праћење земљаних радова се обавља на читавом простору на коме се изводе земљани радови за потребе изградње,
 - За потребе сталног археолошког праћења земљаних радова, ангажује се територијално надлежна установа заштите културног наслеђа или научна установа која се бави археолошким истраживањима,
 - Археолошко праћење извођења земљаних радова обавља се свакодневно током трајања земљаних радова ангажовањем минимално два археолога, а према динамици извођења грађевинских радова,
 - Предвидети обавезу достављања редовних извештаја о сталном археолошком праћењу земљаних радова везаних за изградњу територијално надлежном Заводу за заштиту споменика културе Ниш,
 - У оквиру археолошког праћења извођења земљаних радова није могуће спровести археолошка истраживања и ископавања.

III Подносилац захтева је дужан да изради пројекат у свему у складу са издатим условима из тачака I и II овог Решења.

IV Инвеститор је у обавези да по изради пројектне документације исту достави Заводу ради добијања сагласности да је урађена према прописаним условима. Један примерак пројектне документације доставља се за потребе Завода.

V Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева прибављања услова о заштити природе и других решења предвиђених прописима.

VI Ово Решење важи годину дана.

VII Жалба на Решење не одлаже извршење.

О б р а з л о ж е њ е

ЈП „Путеви Србије“ Београд, Булевар Краља Александра 282 упутио је захтев број: 287/1-02 од 25.02.2022. године, а преко Система ОП бр: ROP-MSGI-4453-

ЛОС-1/2022, за прописивање услова за израду пројектно-техничке документације Реконструкција и изградња постојеће путне мреже (Државни пут IIА реда број 168 и Државни пут IIВ реда број 400) у Државни пут IV реда, од Државног пута IV реда број 35 од чвора Душановац до краја К.О. Прахово, К.О. Душановац и К.О. Прахово, општина Неготин.

Разматрајући захтев, у току поступка установљено је следеће:

- На предметном простору није спроведена валоризација и систематска проспекција простора у циљу заштите културног и археолошког наслеђа те није дефинисан утицај планиране изградње на културно и археолошко наслеђе.
- За простор између пројектованих раскрсница 1 и 2 не постоје никакви подаци о културном наслеђу, док за простор од пројектоване раскрснице 2 и краја пута који је предмет пројекта постоје невалоризовано подаци о постојању археолошког наслеђа,
- За простор на коме се планира изградња постоје невалоризовани подаци о постојању 7 археолошких локалитета чији конкретан степен угрожености планираном изградњом није дефинисан.

У циљу заштите археолошких локалитета и добара која уживају претходну заштиту, ЈП „Путеви Србије“ Београд, Булевар Краља Александра 282 дужно је да поступи по мерама прописаним овим Решењем.

Имајући у виду наведено, као и одредбе Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, број 71/94, 52/2011 – др. закон и 99/2011 – др. закон, 6/2020 – др. закон и 35/2021 – др. закон) које прописују обавезу предузимања мера техничке заштите у циљу очувања добара која уживају претходну заштиту, донето је решење као у диспозитиву.

На основу члана 104 став 3 Закона о културним добрима уложена жалба не задржава извршење решења.

ПРАВНИ ЛЕК: Против овог решења може се изјавити жалба Републичком заводу за заштиту споменика културе Београд у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се непосредно предаје или шаље поштом доносиоцу овог решења.

Обрадио:

ДИРЕКТОР ЗАВОДА

мр Александар Алексић, археолог

Љиљана Берић

Доставити:

- Подносиоцу захтева,
- Републичком заводу за заштиту споменика културе Београд
- Документацији Завода